



EUROPESE  
REKENKAMER

# **Verslag over de jaarrekening van de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound) betreffende het begrotingsjaar 2019**

vergezeld van het antwoord van de Stichting

# Inleiding

**01** De Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (“de Stichting” ofwel “Eurofound”), gevestigd te Dublin, werd opgericht bij Verordening (EEG) nr. 1365/75 van de Raad<sup>1</sup>, die werd ingetrokken bij Verordening (EU) 2019/127 van het Europees Parlement en de Raad<sup>2</sup>. Zij heeft tot doel bij te dragen aan de plannen voor en de realisatie van betere levens- en arbeidsomstandigheden in de Unie door de ontwikkeling en verspreiding van relevante kennis op dit gebied.

**02** *Grafiek 1* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot de Stichting<sup>3</sup>.

## Grafiek 1: De belangrijkste cijfers met betrekking tot de Stichting



\* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

\*\* Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

*Bron:* Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2018 en voorlopige geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie, begrotingsjaar 2019; personeelscijfers verstrekt door de Stichting.

## Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

**03** De door de Rekenkamer gehanteerde controleaanpak omvat analytische controleprocedures, rechtstreekse toetsing van verrichtingen en een beoordeling van de essentiële controles van de toezicht- en controlesystemen van de Stichting. Hierbij komt nog informatie uit het werk van andere controleurs alsmede een analyse van de door de leiding van de Stichting verstrekte informatie.

<sup>1</sup> PB L 139 van 30.5.1975, blz. 1.

<sup>2</sup> PB L 30 van 31.1.2019, blz. 74.

<sup>3</sup> Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van de Stichting is te vinden op haar website: [www.eurofound.europa.eu](http://www.eurofound.europa.eu).

## De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de Rekenkamer — verslag van de onafhankelijke controleur

### Oordeel

**04** Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van de Stichting, die bestaan uit de financiële staten<sup>4</sup> en de verslagen over de uitvoering van de begroting<sup>5</sup> betreffende het per 31 december 2019 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

### Betrouwbaarheid van de rekeningen

#### Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

**05** Naar ons oordeel geven de rekeningen van de Stichting over het op 31 december 2019 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de Stichting per 31 december 2019, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

<sup>4</sup> De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

<sup>5</sup> De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

## **Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen**

### **Ontvangsten**

#### **Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen**

**06** Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2019 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

### **Betalingen**

#### **Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen**

**07** Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2019 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

## **Grondslag voor de oordelen**

**08** Wij verrichtten onze controle overeenkomstig de internationale controlestandaarden (ISA) en de regels inzake beroepsethiek van IFAC en de internationale standaarden van hoge controle-instanties (ISSAI) van INTOSAI. Onze verantwoordelijkheden volgens die standaarden worden nader beschreven in het onderdeel van ons verslag over de verantwoordelijkheden van de controleur. We zijn onafhankelijk, zoals voorgeschreven in de Ethische gedragscode voor professionele accountants (Code of Ethics for Professional Accountants) van de International Ethics Standards Board for Accountants ("IESBA Code") en de ethische vereisten die relevant zijn voor onze controle, en we hebben ons van onze andere ethische verantwoordelijkheden gekweten in overeenstemming met deze vereisten en de IESBA Code. Wij achten de verkregen controle-informatie toereikend en geschikt als grondslag voor ons oordeel.

## **Verantwoordelijkheden van de leiding en de met governance belaste personen**

**09** Overeenkomstig de artikelen 310-325 van het VWEU en het financieel reglement van de Stichting is de leiding verantwoordelijk voor het opstellen en weergeven van de rekeningen op basis van de internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector, alsmede voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Dit omvat het ontwerpen, invoeren en in stand houden van interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het opmaken en weergeven van financiële staten die geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevatten. De leiding dient er ook voor te zorgen dat de in de financiële staten weergegeven activiteiten, financiële verrichtingen en informatie in overeenstemming zijn met de officiële vereisten die voor deze financiële staten gelden. De leiding van de Stichting draagt uiteindelijk de verantwoordelijkheid voor de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen die ten grondslag liggen aan de rekeningen.

**10** Bij het opstellen van de rekeningen is de leiding verantwoordelijk voor het beoordelen van het vermogen van de Stichting om haar activiteiten voort te zetten. De leiding dient in voorkomend geval kwesties te melden die verband houden met de bedrijfscontinuïteit van de Stichting en dient het boekhoudkundige continuïteitsbeginsel te hanteren, tenzij zij voornemens is om de entiteit te liquideren of om haar activiteiten stop te zetten, of als er geen realistisch alternatief bestaat.

**11** Degenen die belast zijn met governance zijn verantwoordelijk voor de supervisie van het proces van financiële verslaglegging over de Stichting.

### **De verantwoordelijkheden van de controleur voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen**

**12** Onze doelstellingen bestaan erin, redelijke zekerheid te verkrijgen over de vraag of de rekeningen van de Stichting geen afwijkingen van materieel belang vertonen en of de onderliggende verrichtingen wettig en regelmatig zijn, alsmede op basis van onze controle het Europees Parlement en de Raad of andere betrokken kwijtingsautoriteiten een betrouwbaarheidsverklaring te verschaffen over de betrouwbaarheid van de rekeningen van de Stichting en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Redelijke zekerheid is een hoge mate van zekerheid, maar geen garantie dat bij een controle een bestaande materiële afwijking of niet-conformiteit altijd zal worden opgespoord. Deze kan voortkomen uit fraude of fouten en wordt van materieel belang geacht indien hiervan, afzonderlijk of geaggregeerd, redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat deze invloed heeft op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze rekeningen nemen.

**13** Voor de ontvangsten verifiëren wij de van de Commissie of samenwerkende landen ontvangen subsidies en beoordelen wij de procedures van de Stichting voor het innen van vergoedingen en andere inkomsten, voor zover van toepassing.

**14** Ten aanzien van de uitgaven onderzoeken wij betalingsverrichtingen wanneer de uitgaven zijn gedaan, geboekt en goedgekeurd. Dit onderzoek betreft alle soorten betalingen (inclusief die voor de verwerving van activa) behalve voorschotten op het moment waarop deze worden gedaan. Voorschotbetalingen worden onderzocht wanneer de ontvanger van de middelen het passende gebruik ervan aantoont en de Stichting dit als rechtvaardiging accepteert door het afwikkelen van de voorschotbetaling in hetzelfde jaar of later.

**15** In overeenstemming met de ISA's en ISSAI's passen wij professionele oordeelsvorming toe en houden wij gedurende de hele controle een professioneel-kritische instelling. Daarnaast:

- identificeren en beoordelen we de risico's op afwijkingen van materieel belang in de rekeningen en op niet-conformiteit van materieel belang van de onderliggende verrichtingen met vereisten uit de wet- en regelgeving van de Europese Unie, hetzij door fraude, hetzij door fouten, ontwerpen we in het licht van die risico's controleprocedures en voeren we deze uit, en verkrijgen we controle-informatie die toereikend is en geschikt als grondslag voor onze oordelen. Het risico dat een afwijking of niet-conformiteit van materieel belang als gevolg van fraude niet wordt ontdekt is groter dan bij fouten, aangezien er bij fraude sprake kan zijn van collusie, vervalsing, opzettelijke omissies, verkeerde voorstellingen van zaken of het terzijde stellen van de internebeheersingsmaatregelen;
- verkrijgen we inzicht in de internebeheersingsmaatregelen die relevant zijn voor de controle om controleprocedures op te zetten die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar niet om een oordeel uit te spreken over de doeltreffendheid van de internebeheersingsmaatregelen;
- beoordelen we de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaglegging en van de redelijkheid van de boekhoudkundige schattingen en de daarmee samenhangende informatievervalsing door de leiding;

- trekken we conclusies over de geschiktheid van de wijze waarop de leiding het continuïteitsbeginsel hanteert en, op basis van de verkregen controle-informatie, over het al dan niet bestaan van materiële onzekerheden die verband houden met gebeurtenissen of omstandigheden die mogelijk aanzienlijke twijfel doen rijzen over het vermogen van de Stichting om haar bedrijfsactiviteiten voort te zetten. Als we tot de conclusie komen dat er een materiële onzekerheid bestaat, zijn we verplicht in ons verslag als controleur de aandacht te vestigen op de gerelateerde informatie in de rekeningen of, indien de informatie ontoereikend is, ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die we hebben verkregen tot de datum van vaststelling van ons verslag als controleur. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar bedrijfsactiviteiten niet langer kan voortzetten;
- evalueren we de algemene presentatie, structuur en inhoud van de rekeningen, met inbegrip van de toelichtingen, en beoordelen we of de rekeningen de onderliggende verrichtingen en gebeurtenissen zodanig weergeven dat een getrouw beeld ontstaat;
- verkrijgen we voldoende passende controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de Stichting om een oordeel te formuleren over de rekeningen en de onderliggende verrichtingen. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. We blijven als enige verantwoordelijk voor ons controleoordeel.
- hebben we in voorkomend geval rekening gehouden met de controlewerkzaamheden die de onafhankelijke extern controleur heeft verricht ten aanzien van de rekeningen van de Stichting, zoals bepaald in artikel 70, lid 6, van het Financieel Reglement van de EU.

Wij communiceren met de leiding onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de internebeheersingsmaatregelen die we tijdens onze controle constateren. We bepalen welke van de punten die we met de Stichting hebben besproken, het belangrijkste waren bij de controle van de rekeningen over de huidige periode en dus de essentiële controleaangelegenheden vormen. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag als controleur, tenzij openbaarmaking ervan verboden is op grond van de wet- en regelgeving of we, in zeer uitzonderlijke omstandigheden, besluiten dat een aangelegenheid niet in ons verslag moet worden opgenomen omdat redelijkerwijs te verwachten is dat de negatieve gevolgen daarvan zwaarder wegen dan de voordelen van een dergelijke mededeling voor het algemeen belang.

**16** De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

## Opmerkingen over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

**17** In juni 2019 sloot Eurofound een kaderovereenkomst voor een maximumbedrag van 170 000 EUR voor de levering van elektriciteit. De overeenkomst werd gesloten na een onderhandelingsprocedure met één enkele kandidaat, zonder voorafgaande bekendmaking van een aanbestedingsbericht. Eurofound rechtvaardigde het gebruik van een dergelijke aanbestedingsprocedure op basis van het feit dat elektriciteit op een grondstoffenmarkt wordt genoteerd en aangekocht en daarom onder de uitzonderingen valt die in het Financieel Reglement zijn vastgelegd en waarbij van de openbare procedure kan worden afgeweken<sup>6</sup>. De contractant is echter een detailhandelaar en daarom wordt het product niet op een grondstoffenmarkt genoteerd en aangekocht en was de uitzondering niet van toepassing. Als gevolg daarvan waren de desbetreffende overeenkomsten en de bijbehorende betalingen ten bedrage van 20 255 EUR gebaseerd op een onjuiste interpretatie door de Stichting van het Financieel Reglement en waren deze dus onregelmatig.

**18** In oktober 2019 schreef Eurofound een onderhandelingsprocedure uit met een geraamde begroting van 140 000 EUR voor een kaderovereenkomst inzake de renovatie van haar toiletvoorzieningen. Eurofound koos ervoor om een onderhandelingsprocedure te gebruiken in plaats van een openbare procedure. Zij motiveerde dit besluit op basis van een geraamde begroting die te laag was. Slechts 1 kandidaat (van de 17 die waren uitgenodigd) reageerde en diende een financieel voorstel bij Eurofound in dat de begroting overschreed. Naar aanleiding van de daaropvolgende onderhandelingen met de enige inschrijver gunde de Stichting in december 2019 de kaderovereenkomst voor een waarde van 176 800 EUR (23 % boven de drempelwaarde voor een openbare procedure)<sup>7</sup>. De Stichting verleende naar behoren toestemming voor deze uitzondering, maar dit neemt niet weg dat gebruik had moeten worden gemaakt van een openbare procedure. In 2019 werden er geen betalingen gedaan in het kader van deze overeenkomst.

---

<sup>6</sup> Artikel 11.1. onder f), (iii), van bijlage I van het Financieel Reglement — Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

<sup>7</sup> Artikel 175, lid 1, van het Financieel Reglement — Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 en artikel 4 van Richtlijn 2011/24/EU van het Europees Parlement en de Raad (PB L 94 van 28.3.2014, blz. 65) waarin de drempelwaarde van 144 000 EUR wordt vastgesteld voor overheidsopdrachten voor leveringen en diensten.



## Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

**19** De **bijlage** bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

Dit verslag werd door kamer IV onder leiding van de heer Alex Brenninkmeijer, lid van de Rekenkamer, te Luxemburg vastgesteld op 22 september 2020.

*Voor de Rekenkamer*

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'K-H Le', written in a cursive style.

Klaus-Heiner Lehne

*President*

## Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

| Jaar        | Opmerkingen van de Rekenkamer                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer<br>(Afgerond / Loopt nog / Nog af te handelen / N.v.t.) |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2017</b> | E-aanbesteding: eind 2017 had de Stichting voor bepaalde procedures e-facturering en e-aanbesteding ingevoerd, maar geen e-inschrijving.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Afgerond</b>                                                                                                                             |
| <b>2018</b> | De Commissie ondertekende een kaderovereenkomst voor de aanschaf van software en licenties en de verstrekking van het bijbehorende IT-onderhoud en -advies. De kadercontractant handelde als tussenpersoon tussen de Stichting en de leveranciers die kunnen voorzien in de behoeften van de Stichting. De door Eurofound uitgevoerde controles vooraf waren niet doeltreffend, omdat daarbij niet werd nagegaan of de prijzen en prijsverhogingen die de kadercontractant in rekening bracht, correct waren. De Stichting moet de controles vooraf van betalingen in het kader van dergelijke overeenkomsten aanpassen en zorgen voor een mededingingsprocedure voor alle aanbestedingen. | <b>Afgerond</b>                                                                                                                             |

# Antwoord van de Stichting

**17** Eurofound aanvaardt de opmerking over het gebruik van punt 11.1, onder f), iii), van bijlage I bij Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 als rechtvaardiging voor de onderhandelingsprocedure. De nieuwe aanbesteding is al gepland voor begin 2021 en zal concurrerend van aard zijn.

**18** De toekenning van het contract was gebaseerd op de opvatting dat een herhaling van de aanbesteding via de openbare procedure in plaats van de onderhandelingsprocedure, niet zou leiden tot een economisch voordeliger aanbesteding. Eurofound heeft een screening van de lokale markt uitgevoerd. De begroting is gebaseerd op professioneel advies. Het contract is bekendgemaakt via de openbare website van Eurofound, de mailinglijst voor aanbestedingen van het bureau van de vertegenwoordiger van de Europese Commissie in Dublin en een rechtstreekse uitnodiging aan 13 kandidaten (het minimumaantal is vijf). Tot slot is er een gunningsbericht gepubliceerd in het Publicatieblad.

## **AUTEURSRECHT**

© Europese Unie, 2020.

Het beleid van de Europese Rekenkamer (ERK) inzake hergebruik is geregeld bij [Besluit nr. 6-2019 van de Europese Rekenkamer](#) over het opendatabeleid en het hergebruik van documenten.

Tenzij anders aangegeven (bijv. in afzonderlijke auteursrechtelijke mededelingen), wordt voor inhoud van de ERK die eigendom is van de EU een licentie verleend in het kader van de [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)-licentie](#). Dit betekent dat hergebruik is toegestaan mits de bron correct wordt vermeld en wijzigingen worden aangegeven. De hergebruiker mag de oorspronkelijke betekenis of boodschap van de documenten niet wijzigen. De ERK is niet aansprakelijk voor mogelijke gevolgen van hergebruik.

U dient aanvullende rechten te verwerven indien specifieke inhoud personen herkenbaar in beeld brengt, bijvoorbeeld op foto's van personeelsleden van de ERK, of werken van derden bevat. Indien toestemming wordt verkregen, wordt hiermee de bovengenoemde algemene toestemming opgeheven en zullen beperkingen van het gebruik daarin duidelijk worden aangegeven.

Wilt u inhoud gebruiken of reproduceren die geen eigendom van de EU is, dan dient u de houders van het auteursrecht mogelijk rechtstreeks om toestemming te vragen.

Software of documenten waarop industriële-eigendomsrechten rusten, zoals octrooien, handelsmerken, geregistreerde ontwerpen, logo's en namen, zijn uitgesloten van het beleid van de ERK inzake hergebruik; hiervoor wordt u ook geen licentie verleend.

De groep institutionele websites van de Europese Unie met de domeinnaam "europa.eu" bevat links naar sites van derden. Aangezien de ERK geen controle heeft over deze sites, wordt u aangeraden kennis te nemen van hun privacy- en auteursrechtbeleid.

### **Gebruik van het logo van de Europese Rekenkamer**

Het logo van de Europese Rekenkamer mag niet worden gebruikt zonder voorafgaande toestemming van de Europese Rekenkamer.